

TELEGRAFUL ROMAN.

N^{ro} 65.

ANUL X.

SIBIIL. 16. AUGUST 1862.

Telegraful este de doz ori pe septem-
 bria: Joia si Duminica. — Prezentarea
 scrisorilor din Sibiu la espeditorii
 aici; pe saptara la 7. p. poze, ca
 bani gata, prin scrisori frankate.
 adresele catre espeditorii. Prezisul
 prezentarii pentru Sibiu este pe
 an 7. fl. v. a. ear pe o jumatate de an
 3. fl. 50. kr. Pentru celelalte partri
 ale Transilvaniei si pentru provin-

ciile din Monarhia pe un an 8. fl.
 ear pe o jumatate de an 4. fl. v. a.
 Pentru principii si deri straine pe un
 12. fl. pe 1/2 an 6. fl. v. a.
 Inseratele se platesc pentru
 luna prima ori ca 7. kr. sursa
 ca litera mica, pentru a doua ori
 ca 5 1/2 kr. si pentru a treia repetitie
 ca 3 1/2 kr. v. a.

Чиркларил Екселенциеи Сале Н. Епископ Андриш Бар. де Шагна кятр ДД. Протопоп атингъторил де дитродъчереа Абдариэлл пош дн скоале.

Este un adevără perestănaveră, кь Ierarhia Bisericei noastre din Ardeală dămpreună кь Reprezentantii clerului si ai poporului аă dăunтă treaba școlare dănpăinteа okiloră si dă dăgrăjire кьтр edăcațienea si кьлтэра tinerimei, de асееа аmă аvăтă noi totdeună șкоале пълэаре, аă кьroră пэтрă астьзі се сье песте 600.

Актеле Соборului Bisericei noastre din a. 1850 si кь deosebire §-оii 12. 17. si 19. dovedescă din destăă ачестă аdevără, прекут si тоате ачеле диспосиții архіерешті, каре дела ачелă Соборă пълă астьзі аă зрматă; dăнтре каре аминтескă ачї фэптеле Institutiei noastre diechezană pedagogică, si ачеле кьрди școlare, каре дитр'унă пэтрă дăсепнатă de атэчи пълă астьзі саă компэсă si саă дитродъсă дн шкоалеле noastre.

Дпсь прелжнъ тоате ачелеа нъ пэтемă зіче, кь п'амă авеа че лэкра маї мэлтă пе ачестă кжпнă ларгă si фромосă! De асееа неовосітă лэкржндă еă пентру de а аdъче требіле școlare ла маї mare ковжшире аmă стьрвїтă, ка сь се компэпъ ună Абдариш дэпъ metoda съпътоарї (Lautirmethode), ка зна че маї мэлтă есте рационал si маї фолосїтоаре, декжт metoda чеа векї de сілабїзатă, каре Абдариш сь кэпрїндă нэмаї літерїле чївіле si латїне стьрвэне. Ачестă Абдариш лăж компэсă Професорului din Institutiei noastre diechezană Zaharia Bois; елă аă компэсă si о Manădъчере пентру Даскалї, ла дитревзїндареа Абдариэлл сьă, аша, дпкжтă фїекаре Даскалă лесне се поате ориента дн ачестă Абдариш, спре аă преда tinerimei.

Ачаства вь аdъкă ла кэпоштїнда Преа Чїнстїлор воастрє кь асееа, ка ачестă Чиркларїш атжт Преодїмеї кжт si Даскалїлорă сьлă дппъртшїдї; ка тодї ачї Даскалї, карї ворă гжндї, кь аă жэрпїчїе а дитродъче дн шкоалеле лорă ачестă Абдариш, сь се поате прегьтї de timpăриш, si сьшї кьштїде атжтă Абдариэлл, кжтă si Manădъчереа ла ачела. De дпсь есте маї департе, ка атжт Преачїнстїле воастрє кжт si Преодїї пострїї сьшї кьштїде ачесте доз кьртїчеле, ка сь аьвъ кэпоштїндъ деспре metoda ачаства сьпъторїш дн прївїнда дпвдъреї четїреї, ка фїїнд Пър. Протопопї Инспекторї трактвалї de шкоале, si Парохїї Дїректорї локалї de шкоале сь поатъ повдъвї дэпъ ачаствă методъ пре Даскалї, si фїїнд ла есамене сь аьвъ кэпоштїнда лэкрэлуї, si дн кэсэри de печесїтате сь штїв дндрента челе de дндрентатă.

Предвалă Абдариэллї лег. есте 24 kr. v. a. eară прецвалă Manădъчереї лег. 24 kr. v. a.

Се дпделеде de сіне, кь копїї аă de а кэпъра нэмаї Абдариэлл, ear Даскалї si Абдариэлл si Manădъчереа.

Дн сфэршїтă prin ачаства дндаторезă пре тодї ачї Даскалї, карї ворă преда дэпъ ачестă Абдариш четїреа,

ка сь дпштїндэзе деспре асееа пре Парохїэлл si Дїректорулă локалă, кареле ва авеа дндаторїре а рефера Пър. Протопопă атжрпъторїш ка Инспекторуллї трактвалă de шкоалă, ear Пърїндїї Протопопї дн Конскрїпциа анэале деспре стареа шкоалелорă ворă дпсепна дн рэврїка „Обсервэчїенї“ не ачї Даскалї, карї аă дитродъсă Абдариэлл сьсатїнсă, кьчї ună ка ачїа ворă авеа дпгьїетате днтре колеїї лорă ла протовареа лорă de Diaconi si Преодї.

Din шедїнда Консїсторїалă dăнътă дн Sibiu дн 2 Aug. 1862.

Sibiu 13 Aug. Фокьлă артїфїчїосă че ера сь се апрїндъ спре тьрїреа зілеї наштерїї Пре дпльцатэллї пострă дппъратă дн 6/18 Aug. si дн казза плоаїеї нă са пэтэтă, са апрїнсă сьмьтă трекутă фїїндă асемenea о мьлцїме de попорă аdънатъ si timpăлă чел маї фаворїтор. О мьлцїме de ракете сімпле si кь тот фелїлă de стеле ізмїнаш пдъреа, кареа се пьреа стьрформатъ дитр'о ферменторїш, вьлканьл че се есплодъ si арэпкъ пїоїе de фок, катарэкта de фокă, ротеле de фокă, арїпїле шорїеї de фокă кь фокă бриант, роїлă de албїне, Сатэриш кь льпеле лї si маї мэлте фїгьрї, каре делекташ окїї прївїторїлор, ераш тот атътеа канонере. Репродъчереа вьтэїеї пре Mare днтре Мерїмак si Монїтор дндепїна лэмпнă а фокьлї кь о канонадă асэзїтоаре дпкжтъ астфелїш не прївїторї дпкжт ервпсеръ дн стрїгьрї de Bravo si аплазсэри згототоасе de ресьна пдъреа. Дн fine се репрезентъ короана дппъртеаскă si пштеле Маїестатеї Сале кь літере de фокă бриантă si кь тот фелїлă de фокьрї колорате si есплозївнї сьвт неконтентїе канонаде. Сьвт декьресл продъкдївнїеї ванделе мїлітаре нă дпчеташ а есекьта пїеселе кьвїїчїосă кореспнзътоаре ефектэллї фокьлї. D. Кьпітан Шьстер дела реїментулă de infant. Мацъхелї, каре а прегьтїтă ачесте тоате пентру делектареа пьлїкьлї, сечеръ чеа маї mare мьлцїтїгъ. Дэпъ фїїнїреа фокьлї дпчепъ жокьлă дн локалітатеа менїтъ пентру ачеста si фоарте фьрмосă ізмїнатъ si декоратъ si дэръ о орă вьлп.

Дн „Botsch.“ чїтїмă un артїкул din Vienna кь dat 20 Aug. к. п. дн каре се тьпгье деспре stagnarea сітэацївнїеї політїче ітерне, чере актївїтатеа мїністеруллї дн прївїнда ачаства, не каре дпсь о vede дн мьлте дїрекцївнї дпмедекатъ prin фореа дппредїзърїлорă, кьчї вочеа, че рьсьлă din Ungaria лась пре пэцїпъ сперацъ пентру о апланаре, пентру о апроане ресолвїре а честївнїеї констїтэцїоналї аколо. De асееа се паре аькторуллї, кь нїчї чел маї продъктивă канă нă ва фї дн старе а грьбї ачаства казъ, si рекомьндъ de окамдатъ нэмаї о політїкъ поліатївъ, адекъ о діліцїнтъ обсерваре а sentimentелор, о лініште, о адмїністрацївнїе si жьсїтїдїш кореспнзътоаре ітереселор прївате si пьлїче, кьрдареа опїнїзпелорă si а прежделорă нацїонале, кь un кьвьнтă о політїкъ дабеа обсервабіле адекъ астфелїш, каре нă стрїкъ, дпсь dїне стьрвсă de кьдетулă фундаментал ал політїчеї констїтэцїонале.

„Алфелїш е кь честївнеа Трансїлванїеї“ зіче маї департе. „M. C.“ аdъче штїреа кь діета арделенескă are сь се конкїеме кьт de кьрндă, дпсь пэцїп крезъмьнтă дъ si дпсшї фамїелорă. Ел дпконче дпсь de дьпсьл стрїгареа, ка мїністерїлă сь нă се дндестьлескă нэмаї кь о сімпль аштептаре, чї маї пайнте de тоате сь пьзїаскă солэцївнїеа честївнїеї трансїлване, пентру каре сьптă мьлте шанце, prin конкїетаре діетеї трансїлване. Ачаства фоаїе се паре кь пре таре шїа легатă de інімъ шїреа, кьт кь реїтїмьлă kondїцїонезе кон-

кіетарца діетеї де партарца комітетелорѣ комітатенсе. Ної дін партене аззімѣ, къ цінереа політїкѣ а комітетелорѣ комітатенсе нѣ ва есерчеа о інфлїзїцѣ хотържтоаре асвїра конкласїонелорѣ рецїмїлї дї прївінца конкїетарїї діетеї трансїване.

„Стрїгарца демѣстрѣтоаре спре о актївїтате сфордате дї честївїнеа трансїванѣ, каре се афлї дї фобїа чїтате, нѣ есте дїсѣ сїнгратїкѣ. Опїнївїнеа пѣвлїкѣ де тїлтѣ шї а дїсѣ шїт'о, еа есте легатїлї, че ла лѣсатї сенатї імперїалї ла атїларца са рецїмїлї, акърїї консїдератївїне іа пѣсо ла інїтї прїп гѣра комісіонїї де похѣ, прїп гѣра маї пїлторѣ ораторї.

Не паре фортє рѣѣ, къ пїпѣ акїта нѣ са пѣвлїкатї нїчі лѣфеа електоралѣ, дїпѣ каре сѣ се комїнїлї діета шї сѣ се алѣгѣ депїтатїї пентрѣ дїпса. Кѣчї деакѣ дїтрѣ тотѣ арє сѣ фїе ворѣа деспре о конкїетаре а діетеї трансїване, атїпчї маї пїнїте тревѣе сѣ се десїеде дїтревварца деспре комїнїнереа еї, тревѣе сѣ фїе пѣвлїкатє портеле де алѣдере. Ної нѣ шїтїлї, де че атїлї канчеларїа азїлїкѣ трансїванѣ а пїшї дї дїрекцївїнеа ачєста къ ресїлателе актївїтатеї салє? Тревѣе сѣ се факѣ чева дїп поѣ, арт. де лѣде XI. дїп пїлїлї 1791 есте абсолїтї не апїкавїлї дїпѣ кїпрїнскїлї сѣѣ, лїтєра шї спїрїтїлї лїї опреште алѣдереа шї комїнїнереа діетеї по база лїї. Ачєаста стѣ афарѣ де дїтревварє. Веїї вїне къ канчеларїлї де маїнїанте Бар. Кемєнї аѣ врїтї сѣ конкїетє діета не база артїкїлїлї ачєстїї, шї а прелїкратї дї дїрекцївїнеа ачєста. Дїсѣ че діетѣ ар фї фостї ачєеа?

Ромїлїлорѣ маїнїанте перепрєсентатїї лї са кончєсї о пїрїтїкѣ мїтїтеа, сасїї ар фї фостї дї обїчїнїта дїспїрїторє мїпорїтате, елєментїлї маїар ар фї пїртатї сїнгрѣ дїпнїа. Ъртарца внїї асфєлїї комїнїсе діетеї ар фї фостї провавїлїтєнтє ачєеа къ сасїї шї ромїнїї нѣ ар фї фостї нїчі дєкїм репрєсентатїї дї еа. Шї дєкѣ ар фї дїтратї, атїпчї дї ъртарца пєлїсємнатєї пѣсєчїлї а лорѣ факѣ къ маїорїтатеа маїарѣ сар фї дїсолватї діета сѣвтї протєсте. Нїчі оператєлє лїї Кемєнї нѣ а цїнїтї стрїпсї де арт. XI, скїмватєлє дїпрецївїрїї аї сїлїтї ла скїмвїрїї, а дєкѣ ла октропїрїї. Дєкѣ дїрѣ сѣвтї скїмвїрїлє пєчєсарїї, атїпчї пєтїгїдїтї есте маї вїне а слєбозї о похѣ ordїне де алѣдере, карє ар корєспнїдє прїнцїпїлїї егалєї дїдрєнтїцїрїї а чєлор трєї нацїоналїтїдї арделєншїтї, а чєлєї маїаре, цєрмїлїне, шї ромїлїне.

Прїпцїпїлїї ordїнєї де алѣдере есте дїрѣ фортє сїмплї. Ачєаста тревѣе сѣ факѣ посївїлї о асфєлїї де комїнїнєре а діетеї, ка нїчі о нацїївїне сѣ нѣ дїпнїеаскѣ пєстє чєсє алалїтї, ка фїєкарє дїп кансє жѣстє сѣ поатѣ спєра ла о вїкторїї а опїнїївїнєї салє, фѣрѣ ка прїп о маїорїтате асєкїрїратѣ де маї пїнїте сѣ апєсє сїпїлїлї пєрдєрїї де спєранцї пѣсїнїцєї чєлоралтє нацїїнї. О асфєлїї де ordїне електоралѣ факє посївїлї шї де дорїтї фїєкърєї нацїїнї партїчїпарца ла діетѣ.

Деакѣ дїсѣ нѣ сарѣ лѣа дї прївїре честївїнеа нацїоналїтїдїлорѣ, шї елєментєлє къ дрєптї електоралѣ сарѣ консїдєра дїп лѣзїтїрїлї фїєкърєї нацїоналїтїдїї, атїпчї прїнцїпїлїї репрєсентатївїнєї де інтерєсє а ordїнєї електоралї афлї шї дї Ардєлѣ база патїралѣ. Ачєстї прїнцїпїлї нѣ е стрїпсї дї репрєсентатївїнеа трансїванѣ. Інстїтїтїлї регалїстїлорѣ, де шї дїп праксѣ аѣ дєцєнератї фєлївїрїтї, арє сѣ ефєптѣсє репрєсентатївїнєлє посєсївїнєї маїї. Пентрѣ ачєаста ворѣештє дїсѣ шїрєа чєрѣтѣ дєла регалїшїтїї, ка еа сѣ фїе „sufficiente pos sessione provisa.“ Сє дїцєлєдє де сїне, къ база дїдрєнтїцїрєї де алѣдере тревѣе сѣ фїе корєспнїзїтоаре рєчєрїнцєлорѣ тїпнїлїї, сѣ еспєрїї о атїскїратѣ лїрїцїрє шї сѣ нѣ ескїлїдѣ елєментє, че шї дїп алтє цєрїї алє імперїлїлї сѣвтї дїдрєнтїцїтїї ла алѣдере.

Сє скрїє лїї „O. D. P.“ дїп Пєїца къ датї дїп 21 Агїст к. п. къ де вреокїтєва зїлє сосєскї аколє дїп дїфєрїтє пїрїцїї алє Ъгарїєї пєрсоанє вїзїтє де нацїоналїтате ромїлї, шї скрїєторїїлї зїчє, къ поатє прєсѣпнїлє, къ елє аѣ вєнїтї ла кїєтарца локїїнїцїї рєцїї. Чєї маї мїлїї дїп еї жоакѣ ролє політїчє, кѣчї аѣ фост сакї сїпрємїї комїїї сакї алїї дємнїтарїї дїп комїтатє дїп епоха конєтїтїцївїнєї, дої дїп еї аѣ фостї депїтатїї ла діета де анї, шї вреокїїва прєоцїї маї дїпалїї де нацїоналїтатеа ромїлї а сосїтї аколє. Прєкїмї сє аѣдє, вєнїрєа лор стѣ дїп лєгїтїрѣ къ консїлїтїрїлє деспре регїларєа дїтреввїрїї нацїоналїтїдїлор, карє сє пєртрактєзї ла рєцєскїлї гѣвєрнїї, кѣчї ачї врєї сѣ се аскїлїтє пїрїрїлє вїпорѣ вїрївїцїї вїзїцїї дїп тоатѣ нацїоналїтатеа. Прєкїмї сє шїє консїлїлї локїїторїї дїп Бїда а кїпїтат дїсѣрїчїпарєа, а прєлїкїра о лєдє форталѣ деспре честївїнеа нацїоналї, карє ла

тїпнїлї сѣ сѣ се аѣцєрпї діетеї, че сар адїна евєнтїалмєнтє ка о прєпосїїїївїне рєцєаскѣ ш. а.

„Sieb Bot.“ а адїс шїтїрєа дїпѣ „Vater“ къ корєспондї пїлї вїєнєзї алїї „Prag. Zeit.“ афїрмї, къ дорїнцєлє атїтї де патїра адїнїстратївї кът шї жїдїчїарїї, карє аѣ вєнїтї сѣ лє репрєсентєазї дєпїтатївїнеа сѣсєаскѣ, сѣвтї маїрє пентрѣ о солїцїїнє дїдєстїлїтоаре. Дїсѣ дєчїсїтоаре конкласїїнї нѣ сє вор факє нїчі дїп дїтреввїрїлє Ардєалїлї, нїчі алє Воїводїнєї, пїпѣ нѣ сє ва дїпгоарчє D. мїнїстрѣ де статї дєла Ішїл. Кѣ сѣврїшїтїлї сѣвтїмїжнїї сѣ атїєнтї сосїрєа лїї шї атїпчїї поатє къ сє вор адїчє атївєлє дїтреввїрїї ла дєчїсїїнє.

Дїп контра „Con. Öst. Zt.“ скрїє: Пентрѣ конкїетарєа діетеї трансїване сє лїкїрѣ дїп канчеларїа трансїванѣ дїп рєспїтерїї ла прєлїмїнарїї, маїєрїа есте фортє грєа, кѣчї оамєнїї врєї сѣ поартє сокотєала тїтїрорѣ елємєнтєлорѣ шї сѣ фїе дрєпцїї кътрѣ дрєптїлї трансїванѣ рєстакїратї, дїкїлїтї рєлатївїнєлє нѣ аѣ фїкїт ачєаста къ пєпїтїнцї. Де ачєеа тїпнїлї конкїетарїї еї дїкѣ нѣ е хотържтї.

Шїтїрєа деспре плєкарєа дєпїтатївїнєї сѣсєптїї есте прїпїтї, кѣчї еа ва маї пєтрєчє ачї. Сѣвтїмїжнїа вїтоаре поатє къ сє ва прїмїї де Маїєстатєа Са дїп врєо асїєнцїї, кѣчї пїпѣ атїпчїї і сє ва ашїтєрнє репрєсентатївїнєа. Чє атїнцє чєрєрєа дєпїтатївїнєї дїп прївінца вїпорѣ афакєрї адїнїстратївїнє, че сѣвтї лєгатє къ ашїлїчїдїрїї де ванї, есте прєкїм дїцєлєдємї, тот проспєктїлї, къ спрє дїпїлєрєа ачєсторѣ дорїнцє сє вор пїпє дїп лїкїрєа чєлє де лїпсѣ.

Кавса Воїводїнєї дїкѣ нѣ а вєнїтї ла конкїєсї, дїсѣ пентрѣ ачєеа нѣ сє одїхнєдє лїкїрїлї, чї нєгоцїатївїнєлє сѣвтї дїппорнєлї, карє посївїлїтєнтє къ кът де кїрїндї дїпѣ рєлїпїтоарчєрєа канчеларїїлї азїлїкѣ вїгїрєскїлї ва вєнїї ла хотържрє. Де нїчі о партє дїсѣ нѣ сє пїзїєштє дїтрїаколє, ка сѣ сє дєдєдє лєгїтїрєа де дрєптї пѣвлїкї а ачєстєї пїрїцїї де цєрѣ къ Ъгарїа рєспєкїтївє къ Кроацїа.

Timisioara 6 Aug. Aici ve alaturamu o ordınatiune mai inalta esita dela reg. consiliu locutiente ung. cumu este se se urmeze prin respectivelz consistorii gr. res. ortod. din Ungari'a si Banatu A) la denumirea districtualiloru inspectori de scole; B) cumu la denumirea directorului si invetiatoriloru de scole capitale (normale) de care se afla numai la serbi, dar durere! nu si la romanii res. ortod. din Ungari'a si Banatu; C) spre ce are a se acomoda si de ce a tienea respectivulu consistoriu intru denumirea invetiatoriloru, subinvetiatoriloru si suplentiloru.

Pentru sciinti'a invetiatoriloru respectivi se publica atins'a ordınatiune in traducere rom. dupa cumu urmeaza:

Nr. 49173. **Copїa.**

A, despre districtualii inspectori de scole.

1. Respectivul Consistoriu ordınarmente numesce de districtualu inspectoru de scoale pre respectivul protopresviteru cu aprobarea regiului Consiliu locutienente ungurescu. Deaca acela spre acestu oficiu momentosu seu din priviati'a facultatlor sale corporee, seu spirituale nu s'ar aflá harnicu din deplinu, jurisdicțiunea diecesană (Consistoriul) in locul lui poate denumi pre altu preotu din acelu districtu (protopopiatu) pe langa aprobarea reg. Consiliu locutien. ung. In decretul denominatoriu, ce se da prin jurisdicțiunea diecesana, in amendoue intemplarile se va face provocare la aprobarea guvernului.

B, in privinti'a scoalelor capitale.

2. Pentru toate scoalele gr. res. ortod. capitale de cate patru clase se ordıneaza unu directoru deschilinitu, care este datoriu a implini credinciosu si conscientiosu tóte agendele sale impreunate cu pusețiunea sa pe langa nemidilocit'a inspectiune a respectivului consistoriu res. ortod.

3. Directorii scótelor capitala cu patru clase la propunerea respectivului consistoriu se denumescu prin reg. Consiliu locutiente ung.

4. De directoru la ori care scola capitala se póte propune numai asia individu civilu ori bisericescu reg. consiliu locutien. ung. care in resortiulu scolarıu prin deprinderea sa a a-deveritu, ca va fi in stare a coresponde acestei chıemari din deplinu, si ca e aptu a manuce o scoala capitala si din alte privintie.

5. Intru aplicarea catechetului la scoalele capitale, va e-samená harnici'a lui acelu consistoriu diecesanu, in al carui cercu se afla scóla capitala. Consistoriulu va midiloci ale-

gerec lui pe timeiulu concursului, si i va solicit'a (grabi) intrarea la reg. consiliu locutien. ung. tramitindu tote recoursele.

6. Reg. Consiliu ung. asemenea denumesce si pre ceialalti invetiatori si subinvetiatori aplicabili la scolele capitale de patru clase.

7. Pentru deplinirea acestoru amintite posturi invetiatoresci si subinvetiatoresci totu de una e a se publica concursu. Publicarea concursului, in urm'a relatiunei directorului de scole capitale, dupre indatinat'a usuantia (obiceiu) a respectivei comunitati, se midilocesce ori prin comunitatea orasienesca, ori prin comunitatea bisericasca gr. res. ortodocsa.

Concurculu se publica in diurnale, ear spre intinderea recurseloru se da terminu de patru septemani. Recursele se fia provediute cu cartea de botezu, mai departe cu documentele despre capacitatea (harnici'a) servitiulu pana acumu facutu, despre purtarea politica si morala, care (recurse) suntu a se pred'a comunitatei orasienesci, respective celei bisericesci gr. res. ortod. dupa cumu s'a midilocitu concursul dela ceasta, ori dela ceea.

8. Comunitatea orasienesca, respective cea bisericasca gr. res. ortod. e indatorata a face de locu seu cela multu in 14 dile cu incurgerea directorului de scole capitale tern'a candidatiune (de trei insi) cu toate adunatele recourse dupa aici sub alaturatulu formularu in tabel'a de recursu cuviinciosu impluta, nu altucumu si cu parerea directorului, a le strapune jurisdictionei diecesane, care pe langa propri'a sa opiniune va substerne reg. Consiliu locutient. ung. tote actele.

9. In candidatiune nu va intr'a nici unu recurinte, care in vreun'a din regiile preparandii, in Zombor, seu Aradu, n'a finitu cursulu pedagogicu cu sporiu bunu, si care nu s'a aflatu aptu (harnicu) de a putea fi invetiatoriu de scola capitala.

10. De dupa determinarea regului Consiliu decretel'le denominatoria se estradau prin consistoriu, care si jura pe demunitulu, seu dupa inpregiurari lasa a ti juratu acesta si prin districtualulu inspectoru de scoale, facendu elu relatiune despre aceast'a respectivei jurisdictioni.

11. La invetiatorii de scolele capitale, nu clas'a scolei determineaza ordinea demnitati (vredniciei), ci tempulu de servitiu implinitu de ei ca adeverati invetiatori.

N-ro. 49173 ad B. arti. 8.

Tabel'a recursuala

Despre recurrentii la statiunea invetietoresca de la scol'a capitala gr.-res. ortod. din N.

norlu curinte	Pronumele si re-curintiloru.	anulu cerei si loculu.	investiurile pre-gate.	in-vestiurile pedago-gice.	harnici'a cestigata dela institutul pedagogic in examenulu finalu.	cunos-cinti'a limbei.	mo-ral'a lit-teraria	servitiul de pana acum'a		observare.
								ani	luni	

Datu in Aradu din siedinti'a tienuta in 20 Septem. 1862. din partea comunitatii a liberu reg. orasiu Aradu (seu din partea comunitatii bisericesci gr. res. ortodocse).

N. N. notariu orasienescu seu N. N. presidele comunitatii bisericesci. (Va urma.)

Дева дн 9/21 Августѣ. „Счинѣе тѣрѣа“ есте ачеста знѣ принципѣи адопѣтѣи ми пре рекъноскѣтѣи дн зилеле поастрѣ, есте о конвикциѣне таре а тѣтѣропѣ националитѣтѣи дорѣ матѣре.

Интелиѣнѣа поастрѣ рошѣлѣ — Преодѣи ми Мипенѣи — din Comitatuлѣи лѣи Хѣниадѣи, пѣтѣрѣнѣсѣ де нечеситатеа счинѣеѣи ми а клѣтѣреѣи ла попорѣлѣи поастрѣ, ла дѣвитареа Дѣи Жѣде при-марѣи Г. Фѣлипѣи цѣлѣи ачѣи (дн Дева) дн 7/19 а кѣрпитеѣи о конферѣнѣцѣи дн канѣса сколарѣи. Деокамдатѣи саѣ деѣицѣи пѣ-маѣи аѣтѣа, кѣ шкоалеле днѣиѣнѣнде аѣ а ѣи органиѣате дѣнѣи принципѣилѣи конферѣионалѣи. Саѣ статорѣитѣи апоѣи, ка, дн Фѣиеш-текареле трактѣи протопопѣскѣи сѣ се конскриѣе аверѣле комѣнѣале ми кѣ деосевѣре овлигаѣиѣиле днпрѣвѣтѣлѣи де статѣи, пе сама шкоалелорѣи; кѣчѣи пѣмаѣи аѣтѣицѣи поате ворѣи чѣнева де-пре днѣиѣнѣареа знорѣи школѣи маѣи мицѣи опѣи маѣи марѣи, кѣндѣи днѣи кѣпоаште потерѣле ми тѣжлоачеле прѣсте каре дѣенѣне. Конскриѣереа ачѣеаста се ва фаче прин Фѣиештекарѣе Протопопѣи

трактвалѣи, прин Жѣделе сѣпрѣмѣи, Жѣделе прочесалѣе ми Жѣ-деле комѣнѣале. Саѣ маѣи алес апоѣи о комѣиѣиѣне стѣтѣтѣоаре дн 9 вѣрбаѣи — Преодѣи ми Мипенѣи, — карѣи ворѣи авеа сѣ комѣнѣлѣи знѣи проѣекѣтѣи поѣи дн привѣнѣа органиѣсѣреѣи ми а рѣ-дѣкѣреѣи шкоалелорѣи дн ачѣестѣи Комѣитатѣи; каре проѣекѣтѣи апоѣи сѣ се ѣее ла десѣватѣре днтрѣо конферѣнѣцѣи дѣенѣралѣи, че се ва адѣна тотѣи дн канѣса ачѣеаста прѣсте кѣтѣеа сѣнтѣтѣиѣи.

Dopimѣи ка ачѣеа комѣиѣиѣне комѣнѣнѣндѣи зн проѣекѣт вѣн пен-трѣи рѣдѣкарѣеа знорѣи школѣи маѣи марѣи, сѣ пѣшѣи зѣте нѣче де школеле комѣнѣале, каре пѣнѣи темѣилѣи клѣтѣреѣи знѣи попорѣи. Дѣмнезѣи сѣ ажѣте!

Lipov'a 1/13 Augustu 1862. In N-rul 53 alu multu pretiuitului nostru organu „Telegrafulu Romanu“, citiu Repli-c'a D. Ioann Poienaru Curatorului primariu din Oradi'a mare dto. 8 Iuliu 1862 - in care densulu a inceputu a scutura baiatulu dela capatina; o-ho- Domnule! la noi e si cam cu judecata, - si nu numai cu lopata, - ca cumu ai vrѣ, si cumu iti este data Dom. Tale de a o cam face.

Domnule! oare cine te a insestratu cu dreptulu de a putѣ cumpani capatinile si a declarѣ talentele :- de oare ce D. Ta nu ai fostu nici candu omu scientificu!

Dupa ce emi declarasi in respunsulu D-Tale capatina'mi de ne coapta, - si ca cugetu ca cate paseri sboara toate'su de mancare, - disesi mai departe intru unu locu „ca numai atuncia amu datu cu nasu in Beseric'a Domniavoastra si ca poporulu Romanu din Oradi'a mare - nu va avѣ lipsa de a crede numai acestoru povesti. —

Domnule! nu mia fostu si nici nume scopulu nici acum a te berfi - fora numai a descoperi purtarea cu care'a nu teai sfiitu in 1-a dѣ de Rusalele trecute a me intimpinѣ, numai pentruca amu cantatu in stran'a Romana - stri andu cu tonu altu catra D. Invetiatoriu „Tanitѣ ur matul fagva hivatala meg szunik“) (si pentru ce szunik meg?- pentru ca ma lasatu pe mine de amu cantatu la Utrenia in stran'a Romana, ?) mai departe te su-fulcasi si redicandu man'a amenintiatoare catra tinerimea din fundatiunea Jigaina priusesi a regni: „ѣs ezeket a jott ment bitagokat fulenel fogva ki dobom a Templombul“ — la aceast'a iti respunse P. O. D. mecenate Jig'a care atunci esia pe us'a besericѣi afara, - „Csak azt probald - Csak azt prapald - -- Dѣ Domnule Poienaru si acum'a ca aceste suntu berfele si ca nu suntu adevarate, - fiindu ca si unu Preotu mai betranu a fostu de fatia la scen'a aceast'a; - si apoѣi dѣ ca nu au fostu silitu D-lu Jig'a a te parasi, - si ase duce cu tinerimea D-sale in sant'a dѣ de Rusale dela beseric'a asia numita a dumneavoastra, - la sant'a besericia in Caton'a Varos; - D-ta in declaratiuni'a D-Tale incepi Rusalile in Oradea mare numai dela a doa dѣ ca si candu in dioa din taidu nu saru fi intemplatu nimic'a prin purta-rea D-tale, si vedi, de aceste nu pui in juditiulu D-Tale ce'l fa-cusi peste capatin'a mea numinduo ne coapta. —

Domnule la D-Ta suntu toti „jott, ment“ - Oare cei dela Zsep-jѣ veniti la Oradea mare cumu suntu?

Ai dara bunatate Domnule fiindu ca noi te tienemu cam de romanu; - si de nu te trage inim'a ane aparѣ, baremu nu ne uri, - ca urata pasere e aceea, care in insusi cuibulu seu se spurca. —

Neci pentru schimbarea cuvinteloru nu ai a te superѣ, caci aceste mergu drumulu seu.

Georgiu Popoviciu
Manufactureru si Senatoru in Lipov'a.

Zezinu in 9 Augustu. Nu potu a nu aduce la cu-noscinti'a publica unu actu inbucuratoru de marimia si ca-ritate crestinesca, ce-lu esperiaramu in dilele acestea in midil-loculu nostru. Onoratii ospeti de cura si frati de sange si credintia din Romani'a, mai cu sѣma din Bucuresci, vediendu de o parte ordinea cea buna, dinafara si dinlauntru, in carea se tine biseric'a nѣstra de aici, ear de alta parte angustimea eii si starea de decadintia materiala a parochianiloru, cari d'abia numera 40 familii, in urm'a initiativei luate de dd. Ioann Cucu si Georgiu Gog'a, au facutu intre sine cu toata tacerea si lini-scea o colecta, din carea au rezultatu la 140 f. v. a., cari se si predara competentei antistii bisericesci, cu aceea, ca sa se ntre-buintiedie pentru largirea si resp. infrumsetiarea bisericѣi. Actulu acest'a de umanitate si caritate fratiasca, care din de-stulu se lauda insusi pre sine si nu are lipsa de comentataru, cu atѣt'a e mai considerabilu si mai inbucuratoru, cu cѣtu a purcesu din liberulu indemn alu inimei si n'a fostu provocatu nici indirectu prin preolime ori prin altu cine-va strainu, pre-cumu intielegemu cu neplacere, ca se ntempla pe alocurea.

Totdeauna au binevoitu a promite onorabili domni, ca deca lucrulu intreprinsu va esi spre multumirea lor, si de aci nainte voru ave la inima prosperarea acestei bisericutii si a fiiloru eii sufletesci, contribuindu dupa poteri si pentru infintierea unei scolutii si a altoru asiediaminte folositoare de comunu. De ce cerulu, ca si dorinti'a acest'a sa se implinesca spre multumirea si laud'a nobililoru ajutatori, precumu si spre marea gaiarea si bucuri'a si binele celu adeveratu si duratoru alu muldemitorei comune bisericesci romane din Zezinu!

C E R B I A .

Gazeta comerciala srbescak aduce stirea despre conferintza, la ministrala afaceriloru straine Ali pasha si c. r. ambasadoru sa deklaratu nekonditionat aspra demolirii fortareloru din Serbia, duse ad koncesu, ka dreptul de okupaciune a fortarelei Beogradulsi cu se regleze dupa proiectul ambasadorului englezesk si cu dupa aceea saru si dvoitu si achesta cu proiectele ambasadorului italianu si prasiu. Din kontra ambasadorului francezesku a deklaratu, ka achesta proiecte se potu lua numai atunchi la pertractare, kundu kapitala Serbiei va avea garantiu, ka nu va fi atakatu din partea fortarelei, achesta duse deku nu e fura ptinzu, totusi foarte greu de esektat si de achesta elu chere dnpresu ka chel rusesk demolirea fortareloru, kuchi astelisi se okoleshte ori ce konfliktu. La deklaraciunea Austriei si a Turciei, ka atunchi ar fi pache de szeranitatea sultanului din Serbia, a deklaratu Franzia, ka din kontra prin achesta sarvutima numai egoistulu, kuchi si din Moldo-Romunia cas demolitu fortarele si nime nu aduce la dnoiala szeranitatea sultanului de si achesta ce, i nu sicutu espuse la tzu-pile turiloru. Achesta respuse la sprizinitu si ambasadorulu rusesk.

I T A L I A

Pe duse atunche kontradiksiuni si pregtini din partea reprimului italianu Garibaldi a trekut la Catania fura cu se fie lovit cu trupele. Achesta a mskatu reprimulu cu nu atutu Sicilia kut si Neapolulu din statulu de acedu, si deneralu Kuzia este denmitu de komisarisi estra-ordinariu, ka e a slovozitu kutu ponoru o proklamaciune, din karu deklaratu, ka dupu ce Garibaldi sa nuse din rebeliune deskie, el va ataka ori ce mskare zgototoas kut pterea. Libertatea preseie este spondatu.

Garibaldi din kontra a denmitu din Catania pe Nikotera de prefectu ka kund nu iar nusa de niminea. Se spusu ka garda nacionala si poplaciune a primitu pe Garibaldi din Catania ka apasul. Firile telegrafice sicutu strikatu si chetatea e varikadatu. Catania se vakezu de flota si de armata deneralului Pikati.

N o t i c e D i v e r s e .

— Dumineku petrekzutulu la mortutulu pe D. nevucioru si svata Nikolae Guma, karu dupu o voal de 2 sputimulu lovit de apopleksi mtru din vretu de 55 de ani.

— Dupu un telegram din „Sieb. Both.“ din 25 Aug. k. n. denotaciunea srbescak a zvucitului nacionala a duse Maiestatei Sale a dmpretului felicitime in pntele dntreii pacivni ssesiti pentru duseptosharea Maiestatei Sale a dmpretesei.

Maiestatea Sa dmpretulu a mltumitu furbinte, si a promite gravnika resolvi a reprezentaciunei ce se ascutu kutu kurudu.

— Examenelu de varu se dntu din anu achesta din Aradu sicutu presidulu D. Sekretariu de lovcionu D. Ionescu, karu fu trimis ka Komisarisi dela koncilulu din Buda.

— Se vede kut vrekduva Domni din Lugoza fuktu o propunere pentru reglarea skoalorulu poplare.

— Din Aradu D. K. C. din urma liceniei kshigate dntu ka din anu trektu pediku o kryche mare de marmuru ka inskripciune srbescak dntu adcherea aminte de srbii, kari kuzru aci din anul 1849 8 Febr. venidu spre ajutorulu cheloru dmpreteshi, dar totu odatu si dntu pomeniarea fivali sru, karu a mritu din Viena ka izristu din vrtorulu anu. Achesta fuku sicutu ru dntre engri, si maistratul hoturu dnturarea krychei. D. K. C. arutu dkrulu mai sru, de unde veni hoturuarea, ka krychea su rymlu proprietatea bisericiei akolo unde e numai su se stergu inskripciunea, ce se si fuku.

— Dntre Austria si Principatele unite sa fuktu un tractatu telegrafiku de doi ani dela skimzarea ratifikaciunelor.

— Deklaraciunea lui Palmerston kutu mai mltu magari se deskie dntro foie din Berlulu din vrtorulu modu:

Lordulu dekiaru, ka el kvoashte o Italiu, o Poloniu, duse el nu kvoashte o Ungariu, chi numai o provincia unguresku a Austriei, si ka el nu ar pntea da mai un koncilu, dekiu ka su ieiu ka previpre chea ce a datu dmpretulu, de saru hoturu duse altelisi ori si kem, ci nu ad dela Anglia a ashtenta nimika. Achesta e polita engleziloru, kari nu de mltu deliradu pentru magari.

— Garibaldi a dntatu din Catania si nu a avutu nici un konfliktu kut trupele.

— De dela Ariestu si se skrie kut un kolektoru komunalu din onidulu E. a avutu ka vreo 200 f. v. a. pe nicioru si pntu din ziua de astazi nu i se mai avutu inteni. Mai denpartu ka kut taina kuzniel la soldaci liceneci se fuku pe akolo chela mai mari avusu si kut prin achesta ptimeshte mlt moralitatea.

— Ziua dmpretulu sa srbatu din statulu Bkundu din anul achesta cu o solenitate neobivitu.

— Ministralu srbesk Garashanin sia datu dimisiunea, duse nu sa primitu din partea principulu.

— Auditorulu kampestru a osuditu pre Iarominski la spuzrtoare. Marulu principu a dntu judokata si din 9 Augstu la 9 ore sa si esektat dntu chetadelei.

M u l t i u m i r e p u b l i c a

Subscisa a Eforia cu placere se vede indemnata a aduce Domnului Ioane Vain'a de Pav'a negutietoriului de Carti si marfa de aicea, adunca multumire pentru darulu ce au facutu; — cu ocaziunea festivitati dilei de nascere e r. Maiestatii Sale a Inaltiatului si bunului nostru Monarcu, la Gimnasiulu si scoalele romanesce de aicea; in scopulu crescerii demniloru sii ai patriei, si credinciosiloru si loiali Cetatieni ai statulu; — aduca:

4. pasari umplute pentru adunarea naturaliloru

1. globu mare

240. Carticele de scrisu

200. pene trase de scrisu

60. Ceruse (plavase)

(cele din urma cu destinatiunea, ca la inceputulu anulu scolsticu se se inpartiasca la adevarati lipsiti si diligenti scolari. —

Eforia scoaleloru romane in

Brasiovu in 21/9 Augustu 1862.

Nr. 29-1

Edikt

Sofia fata lu Ioan Liosku, din Komana Rukru din Sazulu Sibulu, karu mai mltu de un anu de zile ka nekredintu, sau lrusitu pre lektulu se bvatu Adam lu Ioan Oprea totu deakolo, si nu sicutu loklu petreceri iei, de vreme ce bvatulu dncei adridikatu procesu de desprucanie aspru; se provoaku prin achesta, ka dela datulu mai jos, dusemiatu din terminu de un anu, si o zi, ce se prezentu dntu respektivulu Sazulu Protopopesku, kuchi la din kontra, si din nefidula ei de fuku, ce vor hoturu chela preskise de C. kanoane ale Bisericii noastre dreptcredinoase.

Sibiu 11 Augstu 1862.

Sazulu Protop. gr. orient. din Traktulu al 2-le al Sibulu. Ioan Papanovic Protop.

30-2

Publicare.

Subscisa si-li'a volia a face cunoscutu. P. G. V. publicu cumca primesce la sene in costu, cortelu si in crescere prunci si fetitie de scoala, si 20 de ani suntu acumu de candu subscisa poarta aceast'a profesiune spre deplin'a industlire a parentiloru de familia, deci are onoare a se recomandati de aici incolo in favoarea acelu'a.

SUSANNA WACHSSMANN

locuitoare in ulitu'a Urezului N-ro. 379 (Reisbergasse.)

Nr. 31-1

Insciintiare.

O economa de clas'a mai culta de nationalitate romana, inaintata in versta si fora familia se cauta pentru o casa romana in Sibiu.

Conditionile se potu afla prin episto'e francate sub A. B. poste restante. —